

han har indført, at altsaa Fæsteren er mere interesseret i dette Lovforslag end f. Ex. Forpagtere; thi hver enkelt Fæster er Interessent i det Lotterispil, hvorom en forhenværende Indenrigsminister, hvis Autoritet jeg idetmindste sætter ligesaa høit som den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 7de Valgfreds, saa træffende har sagt, at Fæsterne stedse maatte tabe. Jeg nærer det samme Haab, som den høitærede Premierminister her har udtalt ved Sagens anden Behandling, at her i dette Thing, hvor vi repræsenterer hele Folket og ikke blot dem, der have 1200 Rd. i aarlig Indtægt, at man her stadig skal vise sig redebon til at understøtte Kunster og Videnskaber; men, naar den ærede Minister, jeg troer i det samme Foredrag, har gjort gjældende, at Forpagtere paa Maremaal have kunnet foretage Arbejder, der vare forbundne med store Bekostninger, og dog vundet derved, at altsaa Fæstere, der have livsvarig Contract, kunde gjøre det samme, saa er det een af disse løse Betragtninger, man saa ofte hører fremsatte paa Herregaardene, der sandelig ikke tjene til at berede denne Sag den Modtagelse, jeg kunde ønske. Jeg kunde ønske dette Lovforslag fremmet, om ikke for Andet, saa for at skaffe Regjeringen bedre Consulenter i Landbosager end dem, den hidtil har havt. Idet jeg altsaa med Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgfreds (S. A. Hansen) erkjender, at dette Lovforslag maaskee vil gjøre Fæsterne mere Skade end Gavn, saa kan jeg desuagtet ikke af den Betragtning lade mig lede til at forkaste Loven, der i lands- og statsoeconomisk Henseende forekommer mig overordentlig vigtig. Vi Fæstere maae jo hver Dag bidrage til flige Diemed; jeg for min Person maa ogsaa bidrage til Hesteavlens Fremme, uden at jeg deraf har den allermindste, hverken directe eller indirecte, Fordeel; thi en saadan Hest, som Stuttericommissionen nu anbefaler, kan hverken gaae ind af min eller min Naboes Port, langt mindre af Staldderen. Dette er ikke noget Ualmindeligt i det frugtbare, men med Gudser saa rigt udstyrede Præsto Amt, og dog er denne Stald efter lovligt Syn overleveret mig i god Stand uden Mangler. Maaskee vil den ærede Premierminister svare mig: Du har en livsvarig Contract, Du kan bygge

Dig en Stald; men jeg tvivler paa, at Nogen skal kunne paavise mig, at nogen Forpagter har opført en Stald, og hvor i Alverden skal jeg begynde; thi, efterhaanden som Agerbruget udbvider sig, bliver det mere og mere nødvendigt at ombygge hele Gaarden; trækker jeg saa imidlertid et uheldigt Lod i Lotteriet, saa har jeg derved bragt mine Børn til Bettelstaven og kun beriget Godsseieren. See, saaledes stille Forholdene sig, mine Herrer; men dette skal ikke give mig nogen Ret til at stemme imod denne Lov. Jeg skal ogsaa her hylde det gamle Ordsprog, der siger: „Det er bedre at lide end at gjøre Uret.“

Indenrigsministeren: Jeg skal ikke fordybe mig i Fæsteforholdene, som staae denne Sag temmelig fjernt; men jeg skal derimod forelægge Thinget et Par Bemærkninger i Anledning af det Foredrag, vi nys hørte af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning), da det forekom mig, at han deri sammenblandede to Ting saa snildt, at de, der ikke see skarpt til, deri maae finde vægtige Grunde imod Lovforslaget. Han gif nemlig ud fra, at, naar man skulde vente en heldig Udvikling af vort Landbrug, saa maatte Landboerne danne frie Foreninger saaledes, som de Industriedrivende have dannet Industrieforeningen; men det er sandelig ikke de unge Menneker, paa hvem Landboskolen er beregnet, der skulle danne saadanne Foreninger; det er de Ældre, de, der allerede have en vis Udvikling og Erfaring. Naar der navnlig er henviist til Industrieforeningen, saa skal jeg fremdeles henwise til et Institut, der bestandig stilles i Baggrunden, men som bestandig her bør drages frem, nemlig den polytechniske Værestanstalt; thi den Underviisning, som der er bleven Haandværksstanden og den Industriedrivende tildeel, har været en væsentlig Grund til Industrieforeningens Tilblivelse. Derved at saamange Industriedrivende have erholdt de Kundskaber, der skulle gaae forud for den praktiske Udførelse, derved er der kommet Liv ind i denne store og vigtige Klasse, og det er ogsaa det, vi ønske med Hensyn til Landbrugerne. Jeg troer saaledes, at jeg kan vende den ærede Rigsdagsmands Argu-